

INGEZONDEN.

De redactie behoudt zich voor ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken zoo noodig eenige bekorting aan te brengen.

CASTRATIE EN DE NEDERLANDSCHE RECHTER.

Op pagina 867, N.T.v.G. van 29 Febr. j.l. wordt door mr. SCHENCK een geval gerefereerd waarin met *voorkennis van de rechtbank* te Alkmaar castratie bij een homosexueelen man is gedaan, waarna tot een voorwaardelijke veroordeeling besloten werd. De rechter was hiertoe overgegaan op advies van een psychiater, die meende, dat de verdachte na deze operatie zijn abnormale sexueele aanvechtingen zou kunnen bedwingen.

Het is waarschijnlijk voor het eerst, dat op deze indicatie met voorkennis van den rechter castratie in Nederland is uitgevoerd. Nu deze schrede is gezet, lijkt het mij nuttig en noodig te overwegen, of dit pad verder betreden moet worden. Mijns inziens mag alleen dan tot een dergelijke operatie overgegaan worden, wanneer aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. De behandeling zelf moet ongevaarlijk zijn.
2. Er moet voldoende zekerheid bestaan, dat de afwijking afdoende genezen wordt.
3. Er mogen later geen uitvalverschijnselen ontstaan.

In Nederland is, voorzoover mij bekend, geen groote ervaring hierover verzameld. In de Duitsche literatuur is in Band 184, Heft 1 van het *Arch. f. klin. Chir.* een uitvoerig artikel van HABERLAND (Keulen) verschenen, waaruit ik het volgende wil aanhalen:

Het verlies van één of beide testikels kan zeer ingrijpende veranderingen veroorzaken in het endocrine stelsel en de psyche. Depressieve toestanden en verlies van lust tot arbeid treden hierbij op den voorgrond. De na de puberteit beiderzijds gecastreerden hebben geslachtelijken omgang in meerdere, zelfde of mindere mate. De *potentia coeundi* is *niet alleen* aan de functie van de testes gebonden. Bij den man kunnen na beiderzijdsche castratie vrijwel dezelfde climacterische symptomen ontstaan als bij de vrouw. Omstreeks het 35ste jaar kan dit in een groot aantal der gevallen waargenomen worden, onverschillig of de castratie enkele of vele jaren geleden plaats vond.

Volgens J. LANGE zijn de resultaten der volledige castratie bij perverse en homosexueele menschen, paederasten en andere bedrijvers van zedelijkheidsdelicten ten deele gunstig, ten deele *zonder resultaat*.

Dat een abnormale sexueele neiging niet uitsluitend in de functie van de testikels gezocht moet worden, blijkt uit een geval waar deze neiging na encephalitis ontstond en niet verdween na beiderzijdsche castratie.

Keeren wij terug tot de vraag, die wij stelden, dan moeten wij in het licht van de gerefereerde resultaten vaststellen, dat:

1. de operatie zelf niet als onmiddellijk gevaarlijk kan worden beschouwd;
2. de beiderzijdsche castratie niet voldoende waarborg levert voor de genezing van de ziekelijke en perverse geslachtsdrift;
3. bij een groot aantal patiënten zich later vrij ernstige psychische en somatische verschijnselen voordoen.

Op grond daarvan is m.i. volgens Nederlandsche opvattingen de beiderzijdsche castratie met *voorkennis van den rechter* met het doel de straf te verminderen, niet toelaatbaar.

Amersfoort.

F. G. INSINGER,

De laatste zinsnede van dr. INSINGER geeft mij den indruk, dat hij denkt aan buitenlandsche wetten, welke een *dwang* tot castratie kennen, in tegenstelling tot dit geval, waarin de delinquent *vrijwillig toestemming* tot de operatie had gegeven.

Voorts komt dr. INSINGER op grond van mededeelingen uit de literatuur tot een sombere uitspraak over de gevolgen der castratie. Daar ik op dit gebied leek ben, kan ik slechts verwijzen naar de gunstiger uitkomsten, welke dr. SANDERS in zijn boek *Het Castratievraagstuk* voor de castratie bij mannen vermeldt en naar de mededeeling van een geval van prof. WIERSMA in dit *Tijdschrift* (1935, bldz. 1074).

De uiting, dat de beiderzijdsche castratie met voorkennis van den rechter „niet toelaatbaar” zou zijn, acht ik in ieder geval, nu de beslissing met inachtneming van zoo groote omzichtigheid was gegeven, te sterk en van weinig eerbied getuigend jegens de rechterlijke macht.

Mr. C^A. M. SCHENCK.

DE TOEKOMST DER ACADEMISCH OPGELEIDEN.

Naar aanleiding van het hoofdartikel van prof. VAN RIJNBERK zij het mij vergund eenige opmerkingen dienaangaande te maken, vooral zijn beschouwingen het „intellectueele proletariaat” betreffende. Professor VAN RIJNBERK — hieraan valt niet te twifelen — zou gaarne al deze déclassés — want dat zijn zij toch ten slotte — gelukkig zien. Hij hoopt en verwacht, dat de chauffeur, wagenbestuurder, handelsreiziger en zoo voort niet ontmoedigd hun leven zullen voortzetten, maar ondanks alle verloren illusies van henzelf en hun nabestaanden, met een gevoel van tevredenheid 's morgens hun werkpakje zullen aantrekken, zich naar hun „bazen” zullen begeven en de verdere orders voor den dag zullen afwachten.

Hun verleden moeten zij vergeten. Zij moeten zoovéel vergeten. Hun geluk zou de herinnering moeten zijn. Ouders moeten vergeten de — somtijds — zeer groote opofferingen, die ze zich voor de studie van hun kinderen hebben getroost. Ieder heeft toch zijn illusies nietwaar? Denk aan een moeder, die jaren lang „krom gelegen” heeft voor haar zoon en thans als uiteindelijk resultaat hem beleefd in de houding — hij heeft immers altijd goede manieren gehad — het taxiportier ziet openen.

De chauffeur-portier-reiziger zelf woont in een heel nette buurt — zoolang hij nog werk heeft tenminste. Zijn vrouw is afkomstig uit een kleinburgerlijk milieu en kan hem niet geven — al is goede wil aanwezig — wat hij geestelijk noodig heeft. Mentaliteit van de kennissenconversatie is recht evenredig met de realiteit van de nette woning à f 6 per week, met het tweedehandsch meubilair, het geld, dat voor de kleine genoeglijkheden des levens beschikbaar is.

Daar woont dan de Uebermensch, die, aan alles volkomen aangepast, met een wereldwijzen glimlach dit leven kan ondergaan en van een filosofische hoogte kan aanschouwen! Hoe mogen wij hem benijden, den tevredene, den gelukkige!

Ja zeker, de sprookjesprins, die een jaar koeherder moet zijn, doch wéét, dat dit prozaïsche beroep eens zal eindigen, de chauffeur in *Men and Supermen*, en nog eenige andere geïdealiseerde tooneel- of romanfiguren zullen tevreden en gelukkig zijn; edoch, dit te verwachten van den doorsnee-gedeclasseerden medicus, ingenieur en zoo voort is toch wat te veel gevegd. Het zijn maar menschen!

En zeker missen wij, niet-gedeclasseerden, het recht, dit geluksgevoel als iets gewoon-behoorlijks voor te stellen. Arme chauffeurs, portiers enz., laat U niet in dit hoekje dringen! Berust er niet in, weest opstandig, vecht — als ware het om Uw leven!

Immers, ge zijt niet tevreden en gelukkig in dit U opgedrongen bestaan! Dag aan dag gevoelt ge de grauwheid, het doodende van Uw werkkring. Ge mist alles, wat ge eens, zij het in bescheiden mate, U hebt kunnen veroorlooven. Uw verworven wetenschap, nutteloos daar neerliggend, geeft U geen troost, maakt vaak Uw leven nóg schrijnender. Soms scháámt ge U! We leven in moeilijke tijden! Feller en meedoogenloozer wordt de strijd om het bestaan, doch de bona fide medicus behoeft niet te declasseren. Opofferingen van hen, die geslaagd zijn, naast aanpassingsvermogen der nieuwelingen, zal maken, dat nog in lengte van jaren, bestaansmogelijkheden — op niet te hoog niveau — kunnen worden geschapen. Dit is mijn vaste overtuiging. Het lucratieve aureool, dat vele decennia het dokters-